

Handhavingsverslag 2025

Publiekszaken

Document- en identiteitsfraude

Wat we hebben gedaan?

Eerste inschrijvingen, hervestigingen en Registratie Niet-ingezetenen

In 2025 hebben we 8331 eerste inschrijvingen en hervestigingen in de Basisregistratie Personen (BRP) verwerkt. In de Registratie Niet-ingezetenen (RNI) hebben we 10176 personen ingeschreven. Van al deze personen hebben we de identiteitsdocumenten en de identiteit gecontroleerd. De identiteitsdocumenten worden gecontroleerd met behulp van speciale apparatuur dat de echtheidskenmerken van identiteitsdocumenten kan uitlezen. Bij de RNI-balies wordt gezichtsvergelijkingstechniek gebruikt om look-a-like fraude tegen te gaan. Daarnaast zijn de medewerkers opgeleid om ook met andere middelen, zoals bijvoorbeeld een loep, de echtheid van documenten te controleren en look-a-like fraude op te sporen. Als aan de balie geconstateerd wordt dat een document mogelijk vals of vervalst is, of we te maken hebben met look-a-like-fraude, dan handelen we volgens het ID-protocol van de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken (NVVB).

Brondocumenten

Dagelijks beoordelen medewerkers van Burgerzaken buitenlandse brondocumenten (geboorteakten, huwelijksakten, overlijdensakten en alle andere documenten die de burgerlijke staat van een persoon kunnen aantonen) op echtheid en juistheid. Het juridische kader hiervoor is het internationale privaatrecht. Eerst moet worden vastgesteld of de wijze waarop het rechtsfeit in het buitenland heeft plaatsgevonden ook de juiste is. Daarnaast wordt het brondocument op echtheid beoordeeld, we controleren of de documenten zijn voorzien van de juiste stempels en legalisaties. Bij twijfel of het brondocument echt is, vragen wij advies van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De originele documenten worden dan naar de IND gestuurd. De IND onderzoekt of de documenten authentiek zijn. Als het oordeel van de IND is dat een document vals of vervalst is, wordt deze niet gebruikt voor registratie in de BRP.

Wat we hebben bereikt?

Eerste inschrijvingen, hervestigingen en Registratie Niet-ingezetenen

Door de controle op de identiteitsdocumenten en het vaststellen van de juiste identiteit hebben wij bijgedragen aan de registratie van juiste persoonsgegevens. Gegevens die leidend zijn voor andere (overheids)instellingen.

Brondocumenten

De zorgvuldige beoordeling van de brondocumenten draagt eveneens bij aan het vastleggen van de juiste persoonsgegevens en aan het vastleggen van de juiste rechtsfeiten.

De cijfers

- In 2025 hebben 9 personen geprobeerd zich met een vals of vervalst identiteitsdocument zich in te schrijven in de RNI.
- In 2025 hebben we 299 documenten opgestuurd naar Bureau Documenten van de IND Zwolle. De IND kon over 33 documenten geen uitspraak over de echtheid doen. Er zijn 15 documenten niet akkoord bevonden. De IND is nog bezig met het onderzoek van 31 documenten. De overige 220 documenten zijn positief beoordeeld en daarvan is of het rechtsfeit opgenomen in de BRP of de documenten zijn gebruikt als ondersteunend materiaal voor het opnemen van een rechtsfeit.

Nederlandse reisdocumenten

Wat hebben we gedaan?

In 2025 hebben 5187 inwoners hun reisdocument als vermist opgegeven. Bij personen die geen ander identiteitsbewijs in bezit hadden, hebben we extra identificerende vragen gesteld en de nieuwe aanvraag vergeleken met de vorige aanvraag. Het doel hiervan is het deugdelijk vaststellen van de identiteit voordat het nieuwe reisdocument wordt uitgereikt.

Als de gemeente vermoedt dat een persoon fraude heeft gepleegd met zijn of haar paspoort kan er een melding worden gedaan bij de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) voor opname in het Register paspoortsignaleringen (RPS). Het RPS is een overzicht van personen aan wie een paspoort geweigerd kan worden of waarvan het paspoort vervallen kan worden verklaard. Hier kunnen verschillende redenen voor zijn bijvoorbeeld misbruik of fraude.

Wat we hebben bereikt?

Door het deugdelijk vaststellen van de identiteit van personen die een nieuw document aanvragen, dragen wij bij aan het voorkomen van fraude. Daarnaast hebben wij inwoners geadviseerd en begeleid die slachtoffer zijn geworden van identiteitsfraude. Inwoners die aangeven slachtoffer te zijn van fraude vanwege oneigenlijk gebruik van een kopie van een paspoort of identiteitskaart hebben wij aangeraden om hun document te laten signaleren in het Basisregister reisdocumenten en verwijzen wij indien nodig naar het Centraal Meldpunt Identiteitsfraude (CMI).

De cijfers

In 2025 hebben wij geen personen aangemeld voor opname in het Register paspoortsignaleringen.

Burgerlijke stand

Wat hebben we gedaan?

In 2025 hebben wij gelet op signalen die kunnen duiden op huwelijksdwang, schijnerkenningen en schijnhuwelijken. We spreken van huwelijksdwang wanneer een persoon tot een huwelijk wordt gedwongen. Dit kan gebeuren door ouders, familie of andere mensen uit de naaste omgeving. Artikel 284 van het Wetboek van Strafrecht stelt 'dwang' strafbaar. Een schijnerkenning is een erkenning van een kind enkel en alleen met het doel om een verblijfsvergunning te krijgen voor één van de betrokkenen (het kind of de erkenner of de toestemmende persoon). Een schijnhuwelijk is een huwelijk met als doel om een verblijfsvergunning voor een buitenlander te krijgen. Op grond van het Burgerlijk Wetboek moet de ambtenaar burgerlijke stand zijn medewerking weigeren aan de totstandkoming van een schijnhuwelijk.

Wat we hebben bereikt?

Door scherp te zijn op huwelijksdwang, schijnerkenningen en schijnhuwelijken voorkomen we dat rechtsfeiten ten onrechte worden geregistreerd.

De cijfers

- We hebben twee gesprekken over schijnhuwelijken gevoerd. Hieruit zijn geen verdere acties voortgekomen.

Aanpak adres-, woon- en uitkeringsfraude

Wat hebben we gedaan?

De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit is opgenomen in de Wet basisregistratie personen (BRP). Op basis van de profielen bewonersgraad (overbewoning), doorgangsadres, herinschrijving in de BRP vanuit onbekend adres, samenwoners, veelverhuizers, schijnverlating, briefadres met financieel belang, langdurig niet-ingezetenen, post onbestelbaar retour van RDW en post onbestelbaar retour van de CJIB wordt onderzocht wat de feitelijke woonsituatie van een persoon is. Om dit goed vast te kunnen stellen worden de adressen bezocht door toezichthouders van de BRP.

Wat we hebben bereikt?

Door de adrescontroles hebben wij de kwaliteit van de BRP verbeterd, zodat overheidsorganen op basis van de juiste informatie hun publieke taken kunnen uitvoeren.

De cijfers

- In 2025 hebben we 1035 LAA-signalen in behandeling genomen.
- We hebben er 808 afgerond.
- Op basis van de LAA-signalen hebben we 299 adresonderzoeken opgestart. De onderzoeken hebben de volgende resultaten opgeleverd: 28 keer bleek het adres akkoord te zijn, 87 keer hebben mensen een adreswijziging binnen Utrecht doorgegeven, één persoon hebben wij ambtshalve geëmigreerd, 27 mensen hebben zelf hun emigratie doorgegeven, één keer was het onderzoek ten onrechte opgestart, 32 personen hebben hun verhuizing naar een andere gemeente doorgegeven en 17 personen zijn uitgeschreven naar Onbekend. In drie gevallen hebben wij een correctie uitgevoerd op het adres. De resterende onderzoeken lopen nog.
- In 2025 hebben wij zes keer aangifte bij de politie gedaan voor (poging tot) inschrijving in de BRP met een vervalst huurcontract.